

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Viléma Wunsche, Zámecká 2, Šenov

Zámecká 2, 739 34 Šenov

Identifikátor školy: 600 134 709

Termín konání inspekce: 25. – 27. leden 2005

Čj.:	n5-1024/05-12002
Signatura:	kn2ky130

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola Viléma Wünsche v Šenově (ZUŠ) byla založena v roce 1994 Městem Šenov jako příspěvková organizace. V souladu s posledním rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je výuka ve školním roce 2004/2005 realizována v hudebním a výtvarném oboru (povolen je také studijní obor literárně-dramatický). Kapacita školy je stanovena na 210 žáků. Dle statistického výkazu je v letošním školním roce zapsáno celkem 195 žáků, z toho v hudebním oboru (HO) 151 a ve výtvarném oboru (VO) 44 žáků.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání v hudebním oboru.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuku sledovaných předmětů hudebního oboru zabezpečuje spolu s ředitelkou školy celkem třináct pedagogů, z nichž tři nespĺňují odbornou kvalifikaci. Skladba úvazků zohledňuje jejich kvalifikaci, zkušenosti i profesionální uměleckou praxi. Nekvalifikovaným pedagogům je věnována zvýšená pozornost.

Organizační struktura ZUŠ respektuje velikost školy i její oborové členění. Grafické schéma přehledně znázorňuje vztahy nadřizenosti a podřizenosti mezi jednotlivými úseky a pracovníky. Hlavním poradním orgánem je pedagogická rada, která při svých pravidelných jednáních řeší zásadní problematiku kvality vzdělávání. Z porad jsou pořizovány zápisy, ve kterých jsou uvedeny konkrétní úkoly, jejich řešení, termíny dokončení a osobní zodpovědnost. Umělecká rada je všeobecně orientovaným poradním orgánem, který se spolupodílí na odborném růstu učitelů, na spolupráci s ostatními školami a dává podněty k inovačním změnám ve vzdělávacím procesu i v materiálně-technickém vybavení.

Pro zkvalitňování práce školy a její úspěšnou prezentaci na veřejnosti ředitelka maximálně využívá zájmu, znalostí, schopností a iniciativy pracovníků. Jednotliví členové se vzájemně respektují, dobře komunikují, což se pozitivně odráží v jejich týmové práci.

Kontrolní a hospitační činnost ředitelky je plánovitá a rovnoměrně rozdělená pro období celého školního roku. Kritéria jsou písemně deklarována a pedagogové jsou s nimi seznámeni. Poznatky z kontrolní činnosti jsou analyzovány. K přenosu informací mezi vedením, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci žáků je využíváno osobního kontaktu, žákovských knížek i informačních tabulí.

Nabídka vzdělávacích akcí je ze strany pedagogů akceptována. Jedním ze sledovaných kritérií při hodnocení učitelů je rovněž aplikace poznatků získaných při vzdělávacích akcích přímo ve výuce. Na odborný a umělecký růst pedagogů má značný vliv také jejich rozmanitá umělecká činnost.

Personální podmínky vzdělávání v hudebním oboru jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Budova školy je majetkem zřizovatele - Města Šenov. Díky velmi dobré spolupráci se zřizovatelem byla realizována rekonstrukce podkroví, kterou škola získala vysoce

reprezentativní prostory včetně hudebního sálu s koncertním křídlem. Prostorovými podmínkami škola plně vyhovuje individuální i kolektivní výuce hudebního oboru, celkem je využíváno devět učeben, které svým vybavením umožňují realizovat vzdělávací proces v plném rozsahu. Ve třídách jsou pianina, některé jsou sice starší, ale stále ještě funkční. Pro výuku elektronických klávesových nástrojů je škola vybavena jednotnými nástroji, což ve výuce umožňuje jednotné využití technického vybavení. Notový archiv ve sledovaných předmětech hudebního oboru je postupně doplňován v souladu s výukovými trendy.

Učebna hudební nauky je vybavena novými lavicemi, uspořádání učebny odpovídá charakteru výuky a svým prostorovým členěním umožňuje plně realizovat rytmicko-pohybové činnosti.

Třídy jsou postupně modernizovány a všichni společně se podílí na zvyšování estetické úrovně nejen výukového prostředí, ale i společných prostor školy.

Hudební sál školy je zřizovatelem využíván pro občansko-společenské záležitosti a kulturní akce města.

Materiálně-technické podmínky školy jsou pro výuku hudebního oboru velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vyučované obory

Výuka hudebního oboru je organizována formou individuálního, skupinového a kolektivního vyučování v přípravném a základním studiu I. a II. stupně dle platných učebních plánů čj. 18 418/95 a učebních osnov čj. 20 876/80-35 a čj. 11 393/81-35.

Porovnáním platných učebních plánů hudebního oboru s reálnou výukou dokladovanou rozvrhy hodin, výkazy žáků a vyučovacími hodinami, třídními knihami bylo zjištěno, dodržování učebních plánů v předmětové skladbě i hodinové dotaci.

Výuka v hudebním oboru je organizována promyšleně a efektivně. Výuka hlavního předmětu je žákům většinou poskytována v rozsahu jedné lekce. Skupinová výuka je realizována v souladu s příslušným učebním plánem.

Výuka ve sledovaných předmětech hudebního oboru byla cíleně směřována k naplňování deklarovaného vzdělávacího programu a profilu absolventa základní umělecké školy. Předložená povinná dokumentace průkazně zachycovala průběh vzdělávání a stanovené krátkodobé cíle. Kontrola naplňování učebních dokumentů v hudebním oboru je systematická, což prokázala i kontrola provedená ČŠI.

Rozvrhy hodin pro individuální, skupinovou i kolektivní výuku zohledňují spádovou oblast školy i potřeby žáků. V nižších ročnících jsou v individuální výuce praktikovány dělené lekce. Tento systém výuky umožňuje pedagogům častější kontrolu obsahovaných výsledků vyučování a instrumentálního rozvoje žáků. Psychohygienické zásady z hlediska sestavení rozvrhu a struktury vyučovacími hodinami byly dodrženy.

Školní řád je konkrétní a obsahuje základní pokyny pro chování žáků ve škole.

Velmi dobře fungující informační systém vytváří předpoklady pro včasné a dostatečné předávání informací žákům i jejich rodičům.

Instrumentální výuka v hudebním oboru

Inspekční činnost byla převážně zaměřena na individuální výuku. Ve sledovaných lekcích učitelé vycházeli ze znalostí žáků a jejich hráčských dovedností. Snaha o naplnění vzdělávacích cílů, které byly v rozdílné podobě a s rozdílnou vypovídací hodnotou zaznamenány v třídních knihách, byla patrná. Příprava učitelů na výuku vycházela ze znalostí nástroje, literatury a vlastních instrumentálních dovedností.

Plánování individuální výuky vycházelo ze specifických dispozic žáků a míry talentu ke hře na zvolený nástroj. Velmi výrazně se do celoročního plánování promítaly znalosti a dovednosti získané v předcházejících ročnících, a to nejen pozitivně, ale i negativně.

Sledována byla výuka učitelů s odbornou kvalifikací i s odborností pro jiný nástroj. Zásadní rozdíly ve správnosti, věcnosti a použitých formách výuky nebyly zaznamenány. Absence odborné kvalifikace se ve sledovaných hodinách, s výjimkou výuky elektronických nástrojů, neprojevila. Výuka instrumentální hry byla vedena věcně správně a vhodně doplněna vlastní ukázkovou hrou. Toto zjištění obzvláště platí pro výuku hry na příčnou flétnu a klarinet. Výuka měla motivační charakter a poučení pro domácí přípravu vycházelo z praktických znalostí nástroje.

Všechny navštívené učebny byly účelně vybaveny nábytkem, notovými stojany a pianiny nebo klavíry. Cílený rozvoj a plánovité upevňování intonační a harmonické jistoty u žáků pomocí nástrojů s konstantním laděním nebyly do výuky zařazeny. Audio případně video ukázky rovněž nebyly ve sledované výuce použity.

Tempo instrumentální výuky i probíraná látka byla volena s výrazným ohledem na individuální schopnosti žáků a se zřetelem na udržení zájmu o vybraný hudební nástroj. Průběh výuky se vyznačoval zažitým řádem. Hra velmi jednoduchých celků v úvodní části hodiny byla plynule převedena přes technická cvičení ke skladbám přednesového charakteru. Učitelé se snažili koncentrovat žákovu pozornost a vést je k ukázněnému hudebnímu výkonu. Členění jednotlivých činností většinou umožňovalo vzájemné prolínání technických i výrazových dovedností. Repertoár byl řazen tak, aby gradoval náročnost probíraných skladeb. Výběr literatury byl výrazně ovlivněn znalostmi žáků. U žáků, jejichž zřejmý zájem výuku byl velmi malý, bylo voleno nízké obtížnostní pásmo.

Převážný počet sledovaných hodin byl veden s důrazem na preciznost a důslednost při fixaci elementárních dovedností a výuka se neomezovala pouze na mechanické opakování obtížných míst. Výuka vycházela ze současného vnímání vyučovaného nástroje s využitím správné metodiky a didaktiky. Žáci při hře na klarinet a příčnou flétnu byli vedeni k samostatnosti při hře ucelených frází. Rovněž cílené vedení ke kultuře tónu bylo ve sledovaných hodinách zřejmé. Žáci dokázali v přednesových skladbách kvalitním plným tónem vyklenout melodické oblouky. Motivace žáků obsahovala složku výkladovou i ukázkovou hru. Učitelé dokázali pomoci při řešení problémů analýzou chyby a navržením několika možných postupů při jejím odstranění. Volené pracovní tempo bylo úměrné celkové vyspělosti a psychickému stavu žáka. Relaxační úseky byly řazeny tak, aby odstranily rostoucí únavu a oživily žákovu pozornost.

Samostatnou kapitolou je výuka hry na *elektronické klávesové nástroje*. Byla sledována výuka, která vycházela většinou z klavírní literatury. Technická cvičení nebo etudy byly doplněny přednesovými skladbami, ve kterých byly také využity technické i zvukové možnosti nástroje. Negativem sledovaných hodin byly výrazné elementární neznalosti žáků v hudebně–teoretické oblasti a interpretace notového zápisu jednoduchých skladeb s výraznou pomocí učitelky. Výuka hry na elektronické klávesové nástroje není podporována schválenými učebními osnovami. Při hodnocení výuky není možné se opřít o závazný učební dokument. Průběh a výsledky této výuky jsou přímo závislé na zkušenostech a dovednostech učitele.

Sledovaná instrumentální výuka měla celkově dobrou úroveň.

Kolektivní výuka v hudebním oboru - Hudební nauka

Plánování vycházelo z přiměřeně stanovených cílů a zohledňovalo aktuální stav jednotlivých skupin. Návaznost probíraného učiva na předcházející látku byla zřejmá. Příprava i průběh výuky potvrdily, že vyučující tomuto předmětu věnuje náležitou pozornost. Pravidelně absolvuje vzdělávací semináře a získané zkušenosti a znalosti aplikuje do výuky.

Členění všech navštívených hodin bylo směřováno k účelnému rozvíjení rytmicko-melodického cítění a všeobecné hudební gramotnosti. Požadavky a nároky vyučující respektovaly talent, rozsah dříve získaných znalostí, míru přirozených rytmických dovedností i hlasovou dispozici žáků. Jednotlivé části hodin na sebe logicky navazovaly a prováděné činnosti udržovaly potřebnou pozornost a zájem žáků. Teoretické požadavky byly úměrné jejich vyspělosti a v plném rozsahu odpovídaly učebním osnovám.

Výuka probíhala v učebně, která umožňuje širší využití hudebně-pohybových činností. Uspořádání nábytku je operativně řešeno podle stanoveného cíle hodiny. Protože škola nemá vhodné prostory pro odkládání svrchního ošacení a obuvi, žáci si odkládají ve třídě, což částečně snižuje její estetickou úroveň.

Učivo bylo interpretováno odborně i věcně správně, výuka byla plná inspirativních nápadů. Hodiny byly zpestřeny variabilitou vyučovacích metod, převládala soutěživá forma výuky, hádanky a testy byly voleny přiměřeně věku i znalostem žáků.

Využitím vhodných motivačních metod a respektováním didaktických zásad učitelka prohlubovala a upevňovala pozitivní vztah žáků k výuce. Aktivita byla podněcována osobitým přístupem a zájmem učitelky. Komunikace mezi žáky a vyučující byly na velmi dobré úrovni. Ve verbální komunikaci i neverbálnímu projevu vyučující byl znatelný citlivý vztah k žákům. Výukové lekce se vyznačovaly vysokou pracovní kázní a příjemnou tvůrčí atmosférou.

Hodnocení žáků v průběhu výuky bylo zaměřeno na oceňování již získaných znalostí při respektování individuality žáka.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu Hudební nauka měly vynikající úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání škola sleduje na koncertech a při postupových a závěrečných zkouškách. Možnost konfrontace výsledků nabízejí soutěže a přehlídky, ve kterých škola získává ocenění okresních i krajských kolech. Výsledky vzdělávání jsou každoročně vyhodnocovány ve výroční zprávě o činnosti školy.

Úspěšnost žáků hudebního oboru při přijímání na vyšší typy škol je závislé na míře talentovaných žáků, kteří se chtějí dalšímu studiu věnovat. V posledních třech letech zájem o takové studium nebyl.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech hudebního oboru jsou celkově dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. škol.314/99-Rud ze dne 17. prosince 1999 a účinností od 1. ledna 2000.
2. Výkaz Škol (MŠMT) V 24-01 o základní umělecké škole podle stavu k 15. říjnu 2004 ze dne 1. října 2004.
3. Osobní spisy pedagogických zaměstnanců ve školním roce 2004/2005 - hudební obor.
4. *Organizační schéma školy* ze dne 1. listopadu 2004.
5. *Školní řád* ze dne 1. listopadu 2004.
6. *Celoroční plán školního roku 2004-2005* - srpen 2004.
7. *Výroční zpráva za školní rok 2003/2004* ze dne 14. července 2004.
8. Třídní knihy pro individuální, skupinové a kolektivní vyučování hudebního oboru na školní rok 2004/2005.
9. Výkazy žáků a vyučovacích hodin hudebního oboru na školní rok 2004/2005.
10. Rozvrhy hodin na I. pololetí školního roku 2004/2005.
11. Záznamy z pedagogických rad (školní rok 2003/2004, 2004/2005).
12. Záznamy z provedených hospitací a kontrol ve školní roce 2003/2004.
13. Podkladová dokumentace ČŠI (dotazník pro ředitele školy, předsedu umělecké rady).
14. Učební plány pro hudební obor čj. 18 418/95-25 s platností od 1. září 1995.
15. Učební osnovy pro vybrané předměty hudebního oboru:
 - čj. 20 876/80-35 s účinností od 1. září 1980 – přípravné studium hry na hudební nástroje, přípravná hudební nauka,
 - čj. 11 393/81-35 s účinností od 1. září 1981 - I. stupeň základního studia hry na hudební nástroje, hudební nauka ,
 - čj. 14 466/85-35 s účinností od 1. září 1985 - II. stupeň základního studia hra na hudební nástroje.

ZÁVĚR

Personální podmínky školy umožňují realizovat vzdělávací program. Práce poradních orgánů je funkční a jejich spolupráce s vedením školy je efektivní. Do kvality výuky se pozitivně promítá další vzdělávání pedagogů a jejich aktivní umělecká činnost.

Rekonstrukcí podkroví škola získala chybějící výukové prostory a potřebné zázemí pro prezentaci školy. Materiálně-technické podmínky školy se výrazně zkvalitnily a pro výuku hudebního oboru jsou velmi dobré. Estetická úroveň školy je vysoká.

Výuka v hudebním oboru je realizována v souladu s platnými učebními dokumenty. Porovnáním učebních plánů hudebního oboru s reálnou výukou bylo zjištěno jejich dodržování. Kontrolní činnost školy je systematická a efektivní. Sledovaná výuka hudebního oboru má celkově dobrou úroveň.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	MgA. Stanislava Juchelková
Člen týmu	MgA. Libor Buchta
Členka týmu	Blanka Benčíčová
Člen týmu	Ing. Dalibor Vašák

V Opavě dne 25. února 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Husova 17, 746 01 Opava. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. března 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vlasta Urbánková – ředitelka školy

.....

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Město Šenov, Radniční náměstí 300 739 34 Šenov	2005-03-29	n5-1061/05-12002

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.